

ALEKSANDRA SZYMAŃSKA

NOWE ODKRYCIA NA POMORZU GDAŃSKIM Z LAT 1964 — 1965

W latach 1964—1965 Muzeum Archeologiczne w Gdańsku wspólnie z Konserwatorem Zabytków Archeologicznych na województwo gdańskie przeprowadziło badania powierzchniowe oraz ratownicze na 76 stanowiskach archeologicznych, w tym z okresu mezolitu i neolitu — 11, kultury łużyckiej — 2, kultury pomorskiej — 33, późnolateńskiego i rzymskiego — 13 oraz 17 wczesno- i późnośredniowiecznych. Z podanej liczby stanowisk materiały z niektórych cmentarzysk kultury pomorskiej, jak na przykład Gdynia-Wzgórze Nowotki, Gościcino, pow. Wejherowo, Lubań, pow. Kościerzyna i Niestępowo, pow. Kartuzy, zostały już opublikowane, względnie przygotowane do druku¹. Informacje o odkryciach z lat poprzednich zawarte są w kwartalniku „Z otchłani wieków”.

W skład opracowania weszło także 1 stanowisko w miejscowości Chmielonko, pow. Kartuzy gdzie w 1966 roku prowadzono badania ratownicze. Niniejszy artykuł zawiera dane o 10 pojedynczych, ciekawszych obiektach, które przeważnie odkryto przypadkowo. W większości wypadków odkryte groby, jamy i paleniska, jak również ich inwentarz, uległy w trakcie odsłonięcia znacznemu zniszczeniu.

Opisane stanowiska podane są w porządku alfabetycznym.

¹ A. Szymańska, *Sprawozdanie z badań wykopaliskowych prowadzonych na cmentarzysku kultury pomorskiej w Gdyni-Wzgórze Nowotki*, „Sprawozdania Archeologiczne”, t. XVIII, 1966, s. 90; J. Szwed, *Cmentarzysko kultury łużyckiej w Gościcinie, pow. Wejherowo*, „Pomorania Antiqua”, t. IV (w przygotowaniu do druku); E. Kuszewska, *Cmentarzysko kultury wschodniopomorskiej w Lubaniu, pow. Kościerzyna*, „Sprawozdania Archeologiczne”, t. XIX, 1967 (w druku); J. Szwed, *Cmentarzysko kultury pomorskiej w Niestępowie, pow. Kartuzy*, „Rocznik Gdański”, t. XXVI, 1967 (w druku).

W badaniach uczestniczyli pracownicy Muzeum Archeologicznego w Gdańsku.

Bojan, pow. Wejherowo

W dniu 30 stycznia 1964 r. kierownik Szkoły Podstawowej w Bojanie przekazał do Muzeum Archeologicznego w Gdańsku popielnicę twarzo-

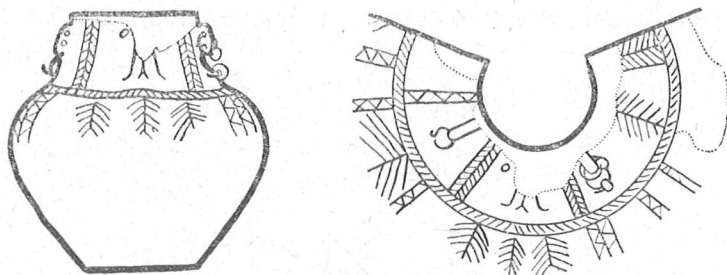

Ryc. 1. Bojan, pow. Wejherowo. Plan sytuacyjny stanowiska.

1. Bojan, Wejherowo district. Excavation site plan.

wą z kolczykami i przepalone kości ludzkie. Powyższa popielnica pochodziła ze zniszczonego grobu skrzynkowego, odkrytego przypadkowo w 1959 r., który znajdował się na wzgórzu, leżącym w widłach szosy z Dobrzewina do Bojana oraz drogi z Kielna do Bojana, odległym ok. 150 m od pierwszych zabudowań wsi (ryc. 1). Piaszczyste wzgórze jest własnością gospodarzy Antoniego Hermana i Alojzego Bojke. Informacje dotyczące miejsca odkrycia zebrane na miejscu przez pracownika Muzeum mgr Jerzego Szveda wykazały, że na wzgórzu tym znajdowało się znacznie więcej grobów skrzynkowych, które uległy zniszczeniu. Z relacji gospodarza Bieszke, mieszkańca wsi Bojan, wynika, że i na jego polu, jak również na sąsiednim polu należącym do Anastazji Fularczyk, odkryto dwa groby skrzynkowe. Niestety i tutaj całość materiału uległa zniszczeniu. Przypadkowego odkrycia dokonano także w latach międzywojennych na terenie byłego majątku. Stanowisko to leży między Dąbrową a Bojanem, ok. 20 m na północ od drogi łączącej obie te miejscowości i ok. 200 m na zachód od lasu. Pole to należy obecnie do gospo-

darza Augusta Potrykusa. Wyżej wzmiankowana popielnica twarzowa zachowała się niemal w całości i jedynie przy otworze jest nieco zniszczona. Posiada kształt dwustożkowaty i brzusec znacznie zaokrąglony.

Ryc. 2. Bojan, pow. Wejherowo. Zdobiona popielnica twarzowa, skala 1:8.

2. Bojan, Wejherowo district. Decorated face urn, scale 1:8.

Szyjka stożkowata, dość wysoka, krawędź zaokrąglona, nieco wywinięta na zewnątrz. Poniżej krawędzi znajdują się dwa ucha, jedno potrójnie, poziomo przekłute, drugie — podwójnie przekłute. W uszach tkwią trzy brązowe kolczyki, z których dwa posiadają nanizane dwa paciorki z niebieskiego szkliwa. Powierzchnia jest gładka, miejscami nieco chropowata, zdobiona, barwy jasnobrunatnej. Ornament składa się z dwóch poziomych linii znajdujących się na przelomie szyjki i brzuśca, wypełnionych ukośnymi słupkami oraz ornamentem jodełki występującej na szyjce i górnej części brzuśca (ryc. 2). Wymiary: średn. brzuśca 25,8 cm, średn. otw. 12,3 cm, średn. dna 11 cm, wys. 28 cm.

Wewnątrz popielnicy znajdowały się dwa kolczyki brązowe wykonane z drutu o średnicy 0,1 cm oraz przepalone kości ludzkie. Wszystkie te zabutki zainwentaryzowano pod nr 1964:1.

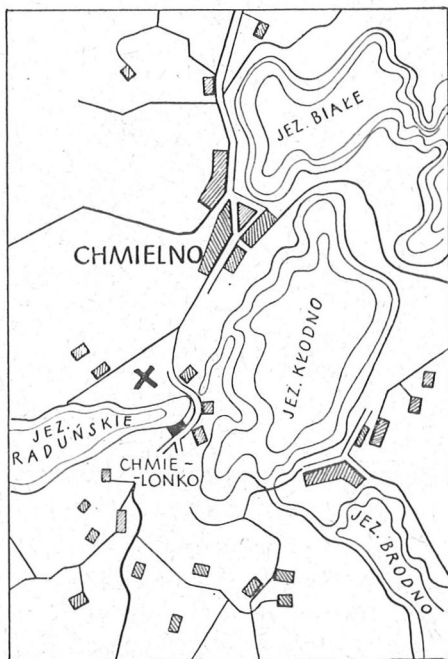
Chmielonko, pow. Kartuszy

W początkach marca 1966 r. wpłynęła do Muzeum Archeologicznego w Gdańsku wiadomość o odkryciu grobu skrzynkowego w miejscowości Chmielonko, pow. Kartuszy. W dniu 22 marca b.r. mgr Mirosław Pietrzak przeprowadził badania ratownicze oraz zebrał informacje dotyczące powyższego stanowiska.

Pole, na którym znajdował się grób, należy do gospodarza Franciszka Jóskowskiego. Stanowi ono piaszczyste wzniesienie położone na północny zachód od zabudowań tego gospodarstwa, w odległości ok. 500 m, po prawej stronie szosy prowadzącej z Chmielna do Chmielonka, w pobliżu północno-wschodniego brzegu Jeziora Raduńskiego (ryc. 3).

Grób ten uległ znacznemu zniszczeniu podczas orki. Pozostały zaledwie 3 płyty kamienne, które tkwiły pionowo w piasku i tworzyły skrzy-

nię grobową. Z relacji świadków odkrycia wynika, że nie było wierzchniej płyty nakrywającej. Grób posiadał w przybliżeniu wymiary: dług. 80 cm na osi płn.-wsch. — płd.-zach., szer. ok. 70 cm i głęb. 50 cm. Inwentarz grobu stanowiło 5 popielnic z przepalonymi kośćmi ludzkimi,

Ryc. 3. Chmielonko, pow. Kartuzy. Plan sytuacyjny stanowiska.

3. Chmielonko, Kartuzi district. Site plan.

nakryte pokrywami, 1 podstawa popielnicy, 4 żelazne bransolety oraz przepalone kości ludzkie. Naczynie, jak również bransolety, zostały częściowo uszkodzone. Powyższy materiał stanowi własność Muzeum i za-inwentaryzowany jest pod nr 1966:122.

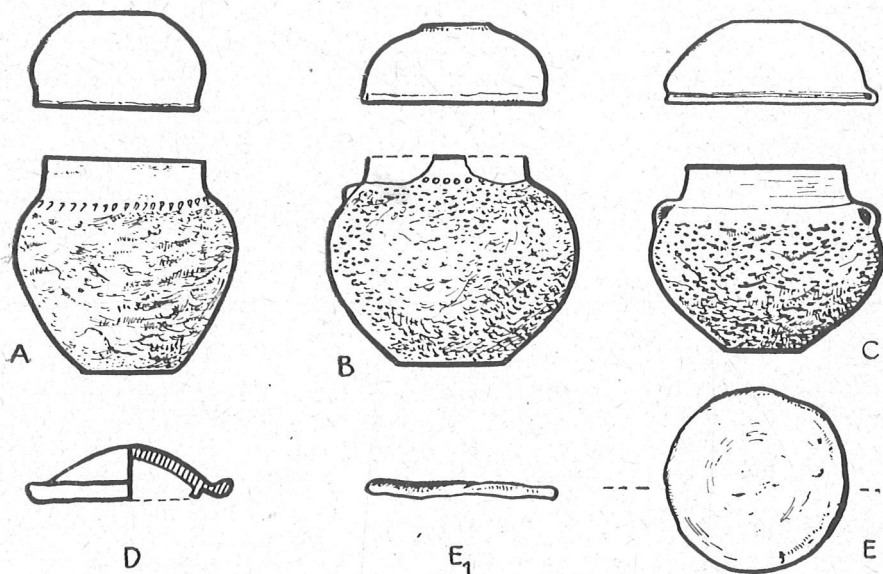
Inwentarz

1. a. Popielnica z zaokrąglonym brzuścem, krótką, cylindryczną, wyodrębnioną szyjką i prosto ściętą krawędzią. U nasady szyjki znajduje się poziomy rząd dołków. Powierzchnia brzuśca chropowata, szyjki — gładzona, o barwie brunatnej. Wymiary: średn. otw. 16 cm, średn. brzuśca 22,5 cm, średn. dna 10 cm, wys. 23 cm (ryc. 4 a).

1. b. Pokrywa posiada kształt odcinka kuli o spłaszczonym wierzchołku. Powierzchnia gładka, barwy brunatnej. Wymiary: średn. otw. 15,5 cm, wys. 9,5 cm (ryc. 4 a).

2. Popielnica zachowana w ułamkach, posiada gładką, ciemnobrunatną powierzchnię, glina z dużą domieszką droбноziarnistego piasku i miki.

3. a. Popielnica częściowo zrekonstruowana o kształcie płasko-kulistym, z krótką, wyodrębnioną, miejscami uszkodzoną szyjką i zaokrągloną krawędzią. Na przełomie szyjki i brzuśca przebiega poziomy rząd dołków, jak również znajduje się uchwyt w kształcie niedużego guzka. Powierzchnia brzuśca chropowata, szyjki — gładka, glina z dużą domieszką gruboziarnistego piasku, barwy jasnobrunatnej. Dno płaskie, wyodrębnione. Wymiary: średn. otw. ok. 16,4 cm, średn. brzuśca 24 cm, średn. dna 10,6 cm, wys. 22,5 cm (ryc. 4 b).

Ryc. 4. Chmielonko, pow. Kartuzy. Popielnice z grobu skrzynkowego, skala 1:8.

4. Chmielonko, Kartuzy district. Urn from chest grave, scale 1:8

3. b. Pokrywa w kształcie odcinka kuli, o spłaszczonym wierzchołku, z guzkiem przy krawędzi. Powierzchnia gładka, barwy jasnobrunatnej. Wymiary: średn. otw. 19 cm, wys. 8,4 cm (ryc. 4 b).

4. a. Popielnica zachowana fragmentarycznie.

4. b. Pokrywa kształtu czapkowego ze zgrubiałą, wyodrębnioną krawędzią, wierzchołek nieco spłaszczony. Powierzchnia gładka, brunatna. Wymiary: średn. otw. 15 cm, wys. 6 cm (ryc. 4 d).

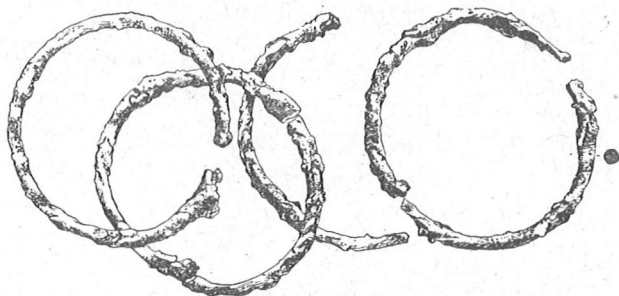
5. a. Popielnica o kulistym brzuścu i cylindrycznej szyjce oraz krawędzi zaokrąglonej, nieznacznie wychylonej na zewnątrz. Na przełomie szyjki i brzuśca znajdują się dwa taśmowate ucha, poziomo przekłute. Powierzchnia brzuśca chropowata, szyjki — gładka, barwy brunatnej. Wymiary: średn. otw. 16,8 cm, średn. brzuśca 24,8 cm, średn. dna 9,4 cm, wys. 19,8 cm (ryc. 4 c).

5. b. Pokrywa w kształcie odcinka kuli z wyodrębnioną i zaokrągloną krawędzią, przy której znajduje się taśmowate, nieduże ucho o zgrubiałych brzegach, poziomo przekłute. Powierzchnia gładka barwy brunatnej. Wymiary: średn. otw. 24,4 cm, wys. 9,2 cm (ryc. 4 c).

5. c. Popielnica stała na płaskiej, okrągłej, glinianej podstawie. Wymiary: średn. podstawy 20,5 cm, grub. 1,2 cm. Powierzchnia gładka, jasnobrunatna (ryc. 4 e).

6. Bransolety żelazne doręczone zostały przez odkrywcę, który wybrał je z popielnic i przechowywał w domu. Niestety, nie mógł on udzielić informacji, z jakich popielnic pochodzą.

Spośród 4 bransolet tylko 1 zachowała się w całości, pozostałe są połamane. Posiadają kształt nieznacznie owalny, przeciętna ich średnica wynosi $8,5 \text{ cm} \times 9,5 \text{ cm}$. Wykonane zostały z okrągłego drutu o średnicy ok. 0,6 cm. Końce bransolet są nieco zgrubiałe (ryc. 5).

Ryc. 5. Chmielonko, pow. Kartuzy. Bransolety żelazne z grobu skrzynkowego, skala 1:3.

5. Chmielonko, Kartuzy district. Iron bracelets from chest grave, scale 1:3.

Na podstawie uzyskanego materiału odkryty przypadkowo grób skrzynkowy w Chmielonku można datować na wczesny i środkowy okres lateński kultury wschodniopomorskiej.

Gospodarz Franciszek Jóskowski udzielając informacji nadmienił, że w latach dwudziestych XX w. na wzmiankowanym wzniesieniu odkryto cały szereg innych grobów skrzynkowych, które wraz z zawartością zostały zniszczone. Po drugiej wojnie światowej odkryto jeszcze jeden grób zawierający 1 popielnicę, która także zaginęła.

Badania powierzchniowe wykazały, że na polu tym znajdują się prawdopodobnie dalsze groby, które należy rozkopać w najbliższym sezonie wykopaliskowym.

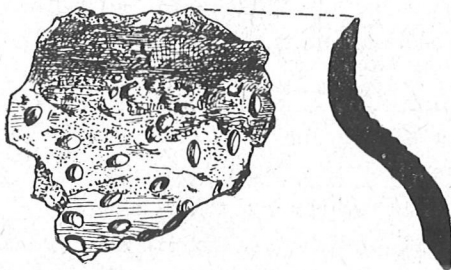
Cieplewo, pow. Gdańsk

Latem 1965 r. pracownik Muzeum Archeologicznego w Gdańsku, mgr Mirosław Pietrzak, z ramienia Konserwatora Zabytków Archeologicz-

nych na woj. gdańskie przeprowadził badania ratownicze w miejscowości Cieplewo, pow. Gdańsk. Na terenie głównej drogi we wsi pomiędzy torami kolei a szosą Pruszcz Gdański — Tczew (ryc. 6) znajduje się osada kultury wschodniopomorskiej datowana na wczesny i średni

Ryc. 6. Cieplewo, pow. Gdańsk. Plan sytuacyjny stanowiska.
6. Cieplewo, Gdańsk district. Site plan.

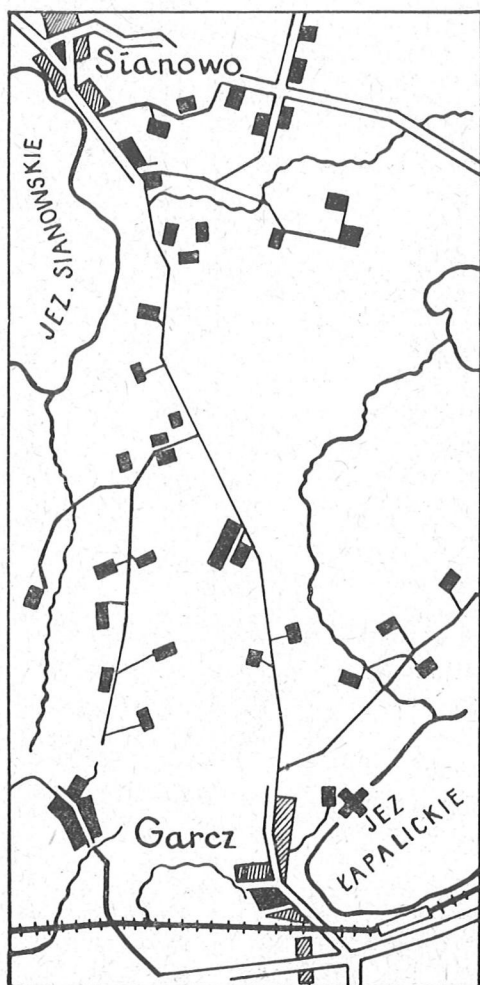

Ryc. 7. Cieplewo, pow. Gdańsk.
Fragment naczynia zdobione-
go, skala 1:2

7. Cieplewo, Gdańsk district.
Fragment of decorated vessel,
scale 1:2

kowy okres lateński. Występują tam jamy odpadkowe, z których zebrano została ceramika, m. in. fragment płaskiego „talerza” i naczynia o wklęsłej szyjce zdobionego ornamentem dolkowym (ryc. 7). Powyższe naczynie zainwentaryzowano pod nr 1965:98.

Garcz, pow. Kartuzy

Ryc. 8. Garcz, pow. Kartuzy.
Plan sytuacyjny stanowiska.

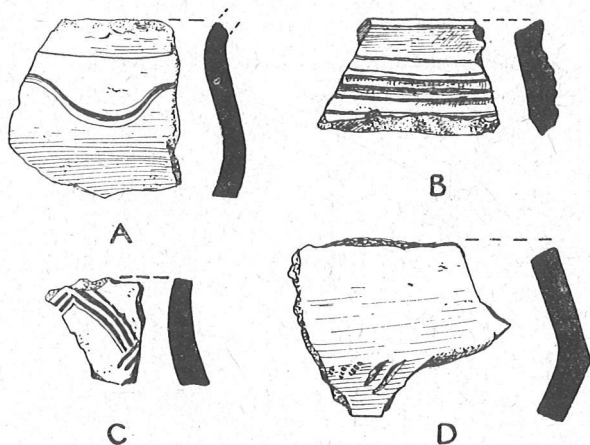
8. Garcz, Kartuzy district. Site plan.

W trakcie badań powierzchniowych przeprowadzonych w powiecie kartuskim z ramienia Konserwatora Zabytków Archeologicznych na woj. gdańskie oraz Muzeum Archeologicznego i przy współudziale kierownika Muzeum w Kartuzach, Franciszka Tredera, zebrano luźno kilkadziesiąt ułamków ceramiki różniące się chronologicznie. Miejscem znalezienia jest uprawne pole szkolne, położone na północny wschód od wsi Garcz, między drogą do Sianowa a zachodnim brzegiem Jeziora Łapalickiego (ryc. 8). Zebrana ceramika reprezentuje neolit, kulturę pomorską i okres wczesnośredniowieczny.

Do ułamków neolitycznych datowanych na okres kultury pucharów lejkowatych należy 20 fragmentów śródściennych różnych naczyń glinianych, przeważnie o grubych ściankach, barwy ceglastej i glinie z dużą domieszką gruboziarnistego piasku i tłuczni. Razem z ceramiką zebrano wiór i odłupek krzemieny. Powyższe zabytki zainwentaryzowane są pod nr 1965:114.

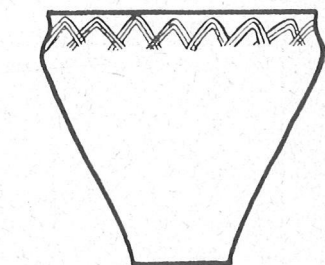
Okres kultury pomorskiej reprezentują 3 śródścienne ułamki barwy szaroceglastej, z których 1 posiada chropowatą powierzchnię, nr inw. 1965:12.

Z okresu wczesnego średniowiecza pochodzą 22 ułamki różnych naczyń glinianych, spośród których można wymienić 2 części przydenne, 3 krawędzie o brzegach skośnie ściętych, fragment brzuśca dwustożkowatego naczynia oraz 12 ułamków zdobionych przeważnie ornamentem poziomych żłobków i linii falistej (ryc. 9 a-d). Powyższa ceramika zainwentaryzowana została pod nr 1965:113.

Ryc. 9. Garcz, pow. Kartuzy. Fragment naczyń z okresu wczesnośredniowiecznego, skala 1:2

9. Garcz, Kartuzy district. Fragments of pots from early Middle Ages, scale 1:2

Ryc. 10. Luzino, pow. Wejherowo. Zrekonstruowane naczynie gliniane z okresu wczesnośredniowiecznego skala 1:8

10. Luzino, Wejherowo district. Reconstructed clay pots from the Middle Ages, scale 1:8

Luzino, pow. Wejherowo

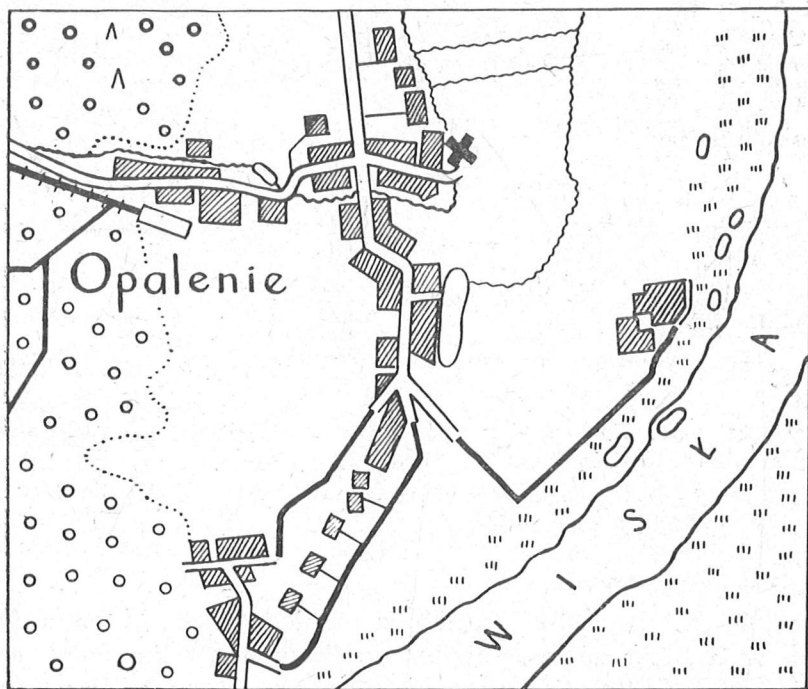
W dniu 19 grudnia 1964 r. nastąpiło przejęcie przez Muzeum Archeologiczne w Gdańsku od Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Malborku kilkudziesięciu zabytków archeologicznych, stanowiących własność byłego Muzeum Prowincjonalnego w Gdańsku. Zabytki te zostały odkryte przypadkowo w 1964 r. na poddaszu Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Malborku.

Spśród nich należy wymienić duże zrekonstruowane naczynie gliniane pochodzące z Luzina, pow. Wejherowo, datowane na okres wczesnośredniowieczny. Wyżej wymienione naczynie posiada kształt dwustożkowaty, krawędź zaokrągloną, nieznacznie wychyloną na zewnątrz oraz dno wyodrębnione płaskie. Powierzchnia gładka, barwy szarobrunatnej, zdobiona jest powyżej załomu potrójnym ornamentem falistym (ryc. 10). Wymiary: średn. otw. 27,1 cm, średn. brzuśca 29 cm, średn. dna 10,4 cm, wys. 26,7 cm.

Powyższe naczynie stanowi własność Muzeum Archeologicznego w Gdańsku i zainwentaryzowane jest pod nr 1965:78.

Opalenie, pow. Tczew

W połowie marca 1965 r. do Muzeum Archeologicznego w Gdańsku wpłynęła wiadomość o odkryciu grobu szkieletowego w miejscowości Opalenie, pow. Tczew. Bliższych informacji dostarczyła Władysława Milewska, mieszkanka wsi Opalenie i właścicielka zabudowań położonych ok. 250 m na południowy wschód od kościoła, na terenie których dokonano przypadkowego odkrycia (ryc. 11). Okazało się, że w końcu listo-

Ryc. 11. Opalenie, pow. Tczew. Plan sytuacyjny stanowiska.

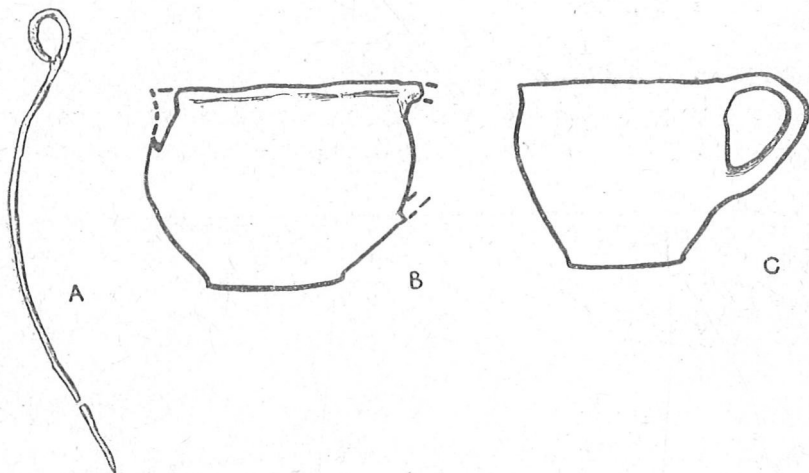
11. Opalenie, Tczew district. Site plan.

pada 1964 r. podczas prac ziemnych na głębokości 1—1,5 m poniżej powierzchni pola natrafiono na grób szkieletowy, który uległ zniszczeniu, oraz palenisko (?) znajdujące się niedaleko grobu. Z grobu zachowały się nieliczne kości kończyn, kilka żeber, fragment dolnej szczęki, kilka pojedynczych zębów i bliżej nieokreślone kości oraz szpila brązowa. Z paleniska pochodzi niedużych rozmiarów naczynie gliniane. Powyższe zabytki zostały zabezpieczone przez W. Milewską. Z ramienia Muzeum Archeologicznego w Gdańsku mgr M. Pietrzak udał się na miejsce odkrycia, zebrał informacje dotyczące znaleziska i przywiózł materiał zabytkowy do Gdańska. W kilka miesięcy później Muzeum ponownie zo-

stało zawiadomione o dalszym odkryciu dokonanym na tym samym polu w trakcie robót ziemnych. Przybyły na miejsce archeolog, mgr Jerzy Szwed, został poinformowany, że w ciemno zabarwionej ziemi znajdował się kubek gliniany i kilkanaście ułamków naczyń. Powyższa ceramika została przewieziona do Muzeum i zainwentaryzowana pod nr 1965:2, 3 i 101.

Inwentarz

1. Szpila brązowa wykonana z cienkiego drutu, nieco wygięta, o przekroju trójkątnym, z zawiniętym końcem w kształcie uszka. Wymiary: dł. 12 cm, grub. drutu 0,3 cm (ryc. 12 a). Nr inw. 1965:2.

Ryc. 12. Opalenie, pow. Tczew, a — szpila brązowa, skala 1:2, b — kubek gliniany z utraconym uchem, skala 1:4, c — kubek gliniany, skala 1:4.

12. Opalenie, Tczew district, a — bronze pin, scale 1:2, b — clay mug with broken handle, scale 1:4, c — clay mug, scale 1:4.

2. Kubek gliniany z utraconym uchem o łagodnym załomie brzuśca wychylonym na zewnątrz brzegu i zgrubiałej ściętej poziomo krawędzi. Dno wyodrębnione, płaskie, powierzchnia gładka, czerniona, glina dość dobrze wypalona z domieszką gruboziarnistego piasku. Wymiary: średn. brzuśca 13,2 cm, średn. otw. 12 cm, średn. dna 7 cm, wys. 10,4 cm (ryc. 12 b). Nr inw. 1965:3.

3. Kubek gliniany z zachowanym, taśmowatym uchem, poszerzony przy otworze, krawędź zaokrąglona, nieco zgrubiała, wychylona nieznacznie na zewnątrz. Powierzchnia gładka, miejscami obtłuczona. Glina dobrze wypalona, barwy szarobrunatnej. Wymiary: średn. brzuśca 10,8 cm, średn. otw. 9,8 cm, średn. dna 5,8 cm, wys. 10,3 cm, szer. ucha 2,2 cm (ryc. 12 c). Nr inw. 1965:101.

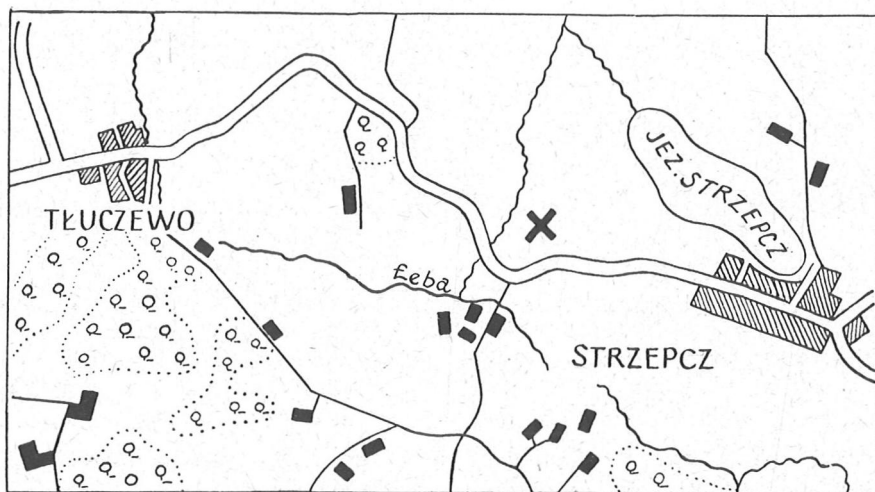
4. Fragment misy glinianej o krawędzi zaokrąglonej i brzegu nieco zagiętym do środka, dno słabo wyodrębnione, powierzchnia gładka, barwy szarobrunatnej. Wymiary: wys. 8,8 cm. Nr inw. 1965:101.

5. Fragmenty różnych naczyń glinianych, spośród których można wymienić 3 krawędzie i 3 części śródścienne naczynia, z czego 2 są fragmentami grubościennego naczynia o powierzchni chropowatej. Nr inw. 1965:101.

Powyższe materiały pochodzą prawdopodobnie z niszczącego cmentarzyska i być może osady. Niestety wyrwane z zespołów grobowych posiadają w tej chwili zmniejszoną wartość zabytków luźnych. Z krótkiej analizy wynika, że chronologię omawianego materiału ustalić można na młodszy okres rzymski.

Strzecz, pow. Wejherowo

Podczas przeprowadzanych badań powierzchniowych na wzgórzu uprawnym, po prawej stronie szosy Strzecz — Tłuczewo, w odległości

Ryc. 13. Strzecz, pow. Wejherowo. Plan sytuacyjny stanowiska.

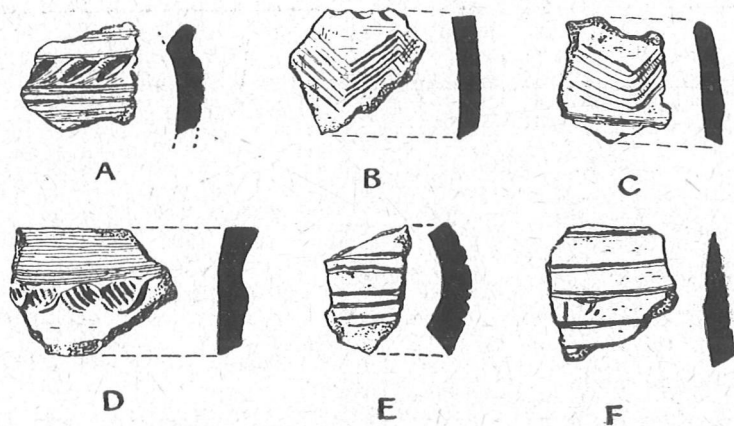
13. Strzecz, Wejherowo district.

ok. 500 m od Strzecz, tuż przy szosie (ryc. 13) natrafiono na ślady osady wczesnośredniowiecznej ze zniszczonymi paleniskami. Zebrano między innymi kilkadziesiąt ułamków ceramiki i zęb zwierzęcy.

Spśród 43 fragmentów różnych naczyń glinianych wyodrębniono 3 krawędzie o brzegach prosto ściętych, 2 części przydenne, fragment ucha taśmowatego oraz 25 ułamków zdobionych. Ornament składa się przeważnie z poziomych linii lub rowków, wielokrotnej linii falistej i ła-

manej, poziomego zgrubienia, poprzecinanego ukośnymi słupkami oraz dołków wypełnionych odciskami grzebienia (ryc. 14 a-f).

Powyższy materiał znajduje się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku i zinwentaryzowany jest pod nr 1965:107.

Ryc. 14. Strzepcz, pow. Wejherowo. Fragmenty naczyń glinianych wczesnośrednio-wiecznych, skala 1:2.

14. Strzepcz, Wejherowo district. Fragments of clay pots from the early Middle Ages, scale 1:2.

Szemud, pow. Wejherowo

W połowie listopada 1965 r. Muzeum Archeologiczne w Gdańsku zostało powiadomione przez Jana Górskiego z Szemuda o przypadkowym odkryciu ułamków ceramicznych i kości.

Miejsce znaleziska znajduje się na należącym do GRN w Szemudzie piaszczystym wzniesieniu położonym na północny zachód od wsi Szemud i w odległości ok. 500—700 m od lasu sosnowego (ryc. 15). W pobliżu notowane są stanowiska Szemud I i Szemud II, znane nam z literatury².

Przybyły na miejsce odkrycia archeolog stwierdził istnienie grobu skrzynkowego, który podczas wybierania piasku został prawie w całości zniszczony. Zachowane zaledwie fragmenty trzech popielnic, w tym jednej twarzowej, jeden kolczyk brązowy i fragment bransolety (?) brązowej oraz przepalone kości ludzkie przewiezione zostały do Muzeum i zinwentaryzowane pod nr 1965:89.

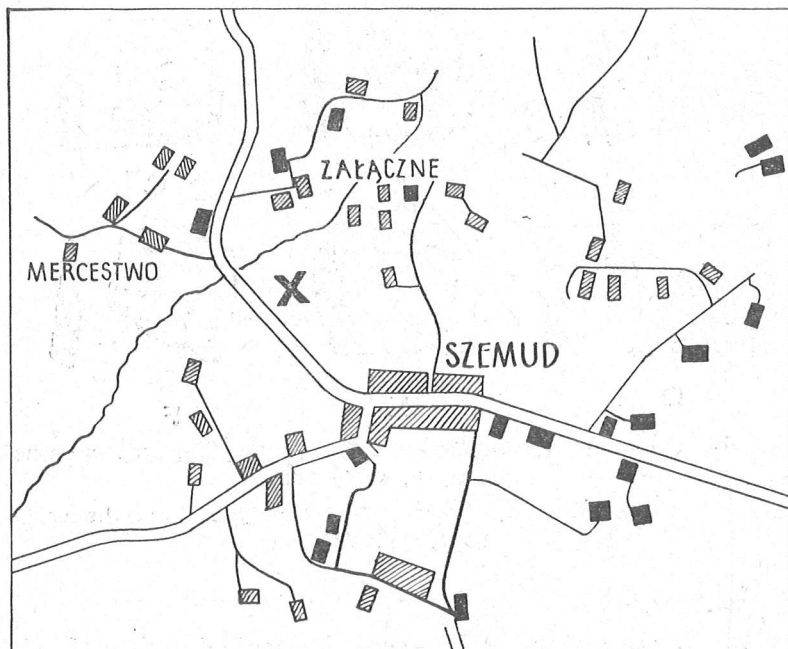
Inwentarz

1. Bransoleta brązowa zachowana fragmentarycznie wykonana z okrągłego drutu o średnicy 0,2 cm (ryc. 16 a).

² „Przegląd Archeologiczny”, t. VIII, 1949, z. 2, s. 299, 314.

2. Kolczyk brązowy wykonany z okrągłego drutu o przekroju 0,2 cm (ryc. 16 a).

3. Fragment popielnicy twarzowej o gładkiej, czernionej powierzchni zdobionej dwoma rzędami dołków (wykonanych prawdopodobnie okrągłym patykiem — ryc. 16 b).

Ryc. 15. Szemud, pow. Wejherowo. Plan sytuacyjny stanowiska.

15. Szemud, Wejherowo district. Site plan.

Ryc. 16. Szemud, pow. Wejherowo, a — fragment bransolety brązowej, skala 1:2, i kolczyk brązowy, skala 1:2, b — fragment popielnicy twarzowej, skala 1:8, c — pokrywa gliniana zachowana fragmentarycznie, skala 1:8

16. Szemud, Wejherowo district. a — fragment of bronze bracelet, scale 1:2, and bronze earring, scale 1:2, b — fragment of face urn, scale 1:8, c — clay lid partially conserved, scale 1:8.

4. Fragmenty 3 pokryw glinianych, z których 2 posiadały brzeg zdobiony pionowymi, równoległymi słupkami (ryc. 16 c).

Pozostałe ułamki śródściennne są mało typowe. Zarówno przypuszczalna forma grobu, jak i jego zawartość pozwala datować powyższe cmentarzysko na wczesną epokę żelaza — kultura pomorska, Hallstatt D.

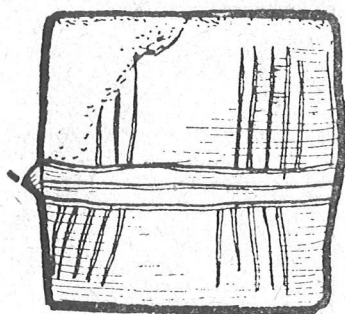
Świecie, woj. Bydgoszcz

Wiosną 1965 r. Muzeum Archeologiczne w Gdańsku otrzymało w darze od Edwarda Bilickiego z Gdyni kubek gliniany łżycki, datowany na okres halsztacki.

Naczynie to pochodzi z dna Wisły, a znalezione zostało w odległości 500 m od ujścia Wdy w górę rzeki. Wydobyto je w 1945 r.

Ryc. 17. Świecie, woj. Bydgoszcz. Kubek gliniany łżycki, skala 1:2.

17. Świecie, Bydgoszcz district. Lusatian clay mug, scale 1:2.

Kubek posiada kształt cylindryczny, krawędź zaokrągloną i płaskie dno. Powierzchnia gładka, czerniona, zdobiona trzema równoległymi, poziomymi liniami i rozchodzącymi się od nich w górę i w dół skupiskami pionowych słupków (ryc. 17). Wymiary: średn. otw. 8 cm, grub. 0,3 cm, średn. dna 7,5 cm, wys. 8 cm.

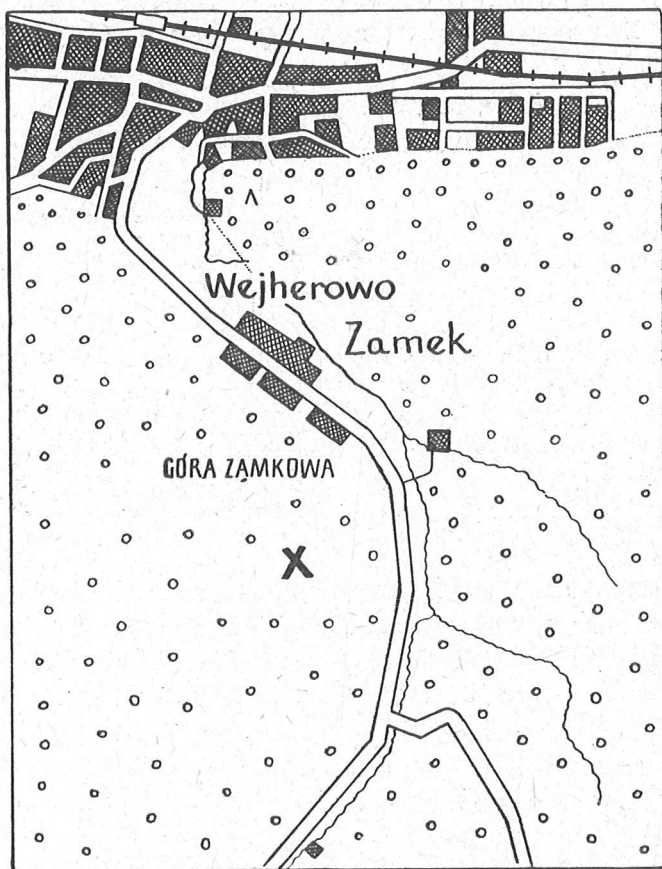
Zabytek stanowi własność Muzeum Archeologicznego w Gdańsku i za-inwentaryzowany jest pod nr 1965:94.

Wejherowo, woj. Gdańsk

Latem 1965 r. wpłynęło do Muzeum Archeologicznego w Gdańsku kilka zabytków pochodzących z grodziska wczesnośredniowiecznego w Wejherowie. Niektóre z nich stanowiły dar Franciszka Gośka i Edwarda Orłowskiego, pozostałe pochodziły z badań powierzchniowych przeprowadzonych przez A. i L. Łuków. Grodzisko powyższe znajduje się na południe od miasta na tzw. „Górze Zamkowej”, nad rzeczką Białą (Cedron), przy szosie biegnącej z Wejherowa do Kartuz, niedaleko wsi Pętkowice (ryc. 18).

Ze znalezionych zabytków należy wymienić:

1. Kilkadziesiąt ułamków różnych naczyń glinianych, spośród których wyróżnić można 11 krawędzi, w tym 3 o brzegach prosto ściętych, 3 posiadające skośnie ścięte brzegi i 5 facetowanych. Zdobione są ornamentem poziomych żłobków, wielokrotną linią falistą, ukośnymi słupkami, równoległymi dołkami i odciskami grzebienia (ryc. 19 a-e). Powierzchnia jest przeważnie gładka, szarobrunatna i ceglastrobrunatna.

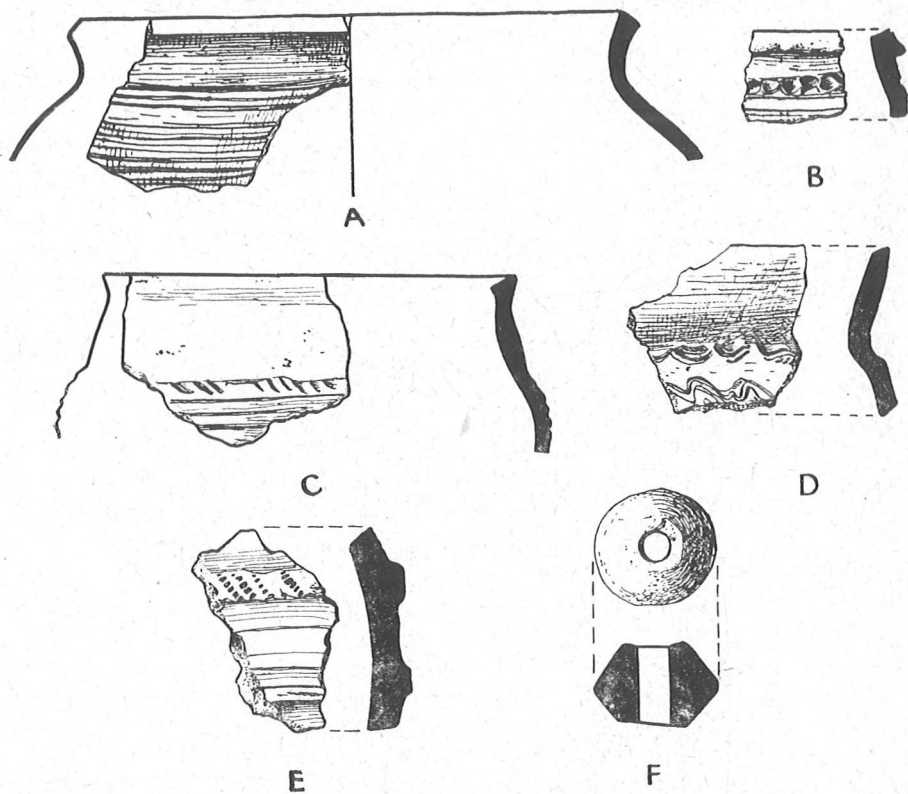
Ryc. 18. Wejherowo, woj. Gdańsk. Plan sytuacyjny stanowiska.

18. Wejherowo, Gdańsk Voivodship. Site plan.

2. Przęślik gliniany, dwustożkowaty, o płasko ściętych wierzchołkach, powierzchnia nieco chropowata, szarobrunatna. Wymiary: średn. najw. 3,2 cm, średn. otw. 1,1 cm, wys. 2,1 cm, (ryc. 19 f).

3. Płaska kość zwierzęca.

Powyższe zabytki zainwentaryzowane są pod nr 1965:102.

Ryc. 19. Wejherowo, woj. Gdańsk. a—e — ułamki naczyń wczesnośredniowiecznych, skala 1:2, f — przęślik gliniany, dwustożkowaty, skala 1:2.

19. Wejherowo, Gdańsk Voivodship, a—e — fragments of early Middle Ages pots, scale 1:2, f — biconoidal clay spindle whorl, scale 1:2.